

COMMISSION DE LA DEFENSE
NATIONALE

du

MERCREDI 5 FEVRIER 2014

Matin

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

van

WOENSDAG 5 FEBRUARI 2014

Voormiddag

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 11.10 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Filip De Man.

Le développement des questions et interpellations commence à 11.10 heures. La réunion est présidée par M. Filip De Man.

De **voorzitter**: Vragen nr. 21529 van mevrouw Galant en nr. 21402 van de heer Schoofs worden uitgesteld.

01 Question de M. Philippe Blanchart au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le programme européen de lutte contre la piraterie en Somalie" (n° 21604)

01 Vraag van de heer Philippe Blanchart aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het Europese programma tegen piraterij in Somalië" (nr. 21604)

01.01 **Philippe Blanchart** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, la mission Atalante, opération militaire européenne menée au large de la Corne de l'Afrique a été lancée le 8 décembre 2008 afin de stabiliser la région, protéger le transport maritime international, et lutter activement contre les actes de piraterie. Elle fut reconduite à maintes reprises et sera probablement prolongée au-delà du terme prévu en décembre 2014.

La piraterie sévissant dans cette zone constitue un véritable fléau tant pour le commerce maritime international que pour les aides humanitaires destinées à la Somalie.

Les résultats obtenus à ce jour dans le cadre de la mission sont clairement positifs. Mais l'Union européenne qui préside, depuis le 1er janvier 2014, le CGPCS a pour objectif d'éradiquer totalement le phénomène. Cet objectif ne pourra être atteint que par une implication forte des acteurs régionaux, tels que les compagnies maritimes, l'Union africaine et les États situés dans la région ainsi que par un maintien de l'action de la communauté internationale.

Monsieur le ministre, que pensez-vous de l'évolution de la situation en Somalie et des répercussions de l'action menée? Comment la Belgique se positionne-t-elle en la matière? Quel est l'état des lieux en matière de participation de notre pays dans ce programme? Une réunion du groupe de contact sur la piraterie a eu lieu, à Paris, le 28 janvier 2014. Quelle a été la position tenue par l'Union européenne et la Belgique? Quelle est l'approche globale pour ce qui concerne la région?

01.02 **Pieter De Crem**, ministre: Monsieur le président, cher collègue, la présence militaire en mer dans la région de la Corne de l'Afrique et les mesures d'autodéfense prises par la marine marchande permettent de contenir avec succès la piraterie. En effet, le nombre de tentatives d'attaque et d'attaques réussies par les pirates somaliens a régressé de façon significative. En 2009, 193 attaques et tentatives d'attaque et 45 captures avaient été rapportées. En 2013, on ne comptait plus que 12 incidents et aucune capture n'avait été réussie.

Depuis le début de l'opération de l'Union européenne Atalante, la Défense a participé à l'effort global de lutte contre la piraterie. Notre contribution s'est concrétisée par l'engagement permanent de militaires dans le cadre de la structure de commandement ainsi que par la participation en 2009, 2010 et 2012 d'une frégate belge. En 2013, un détachement d'une dizaine de militaires a été mis en œuvre à bord de navires de commandement néerlandais. En 2014, la Défense prévoit un nouvel engagement de la frégate Léopold I au cours du deuxième semestre.

L'éradication du phénomène de la piraterie dépendra également de plusieurs facteurs à terre tels que le fonctionnement du gouvernement, ainsi que la réforme du secteur de sécurité, l'amélioration des conditions de vie des Somaliens, la stabilité et la reconstruction du pays. C'est dans ce cadre que la Défense a participé à la mission EUTM Somalie de 2010 à fin 2013 par la mise en œuvre d'équipes d'entraînement en Ouganda.

En ce qui concerne la réunion du groupe de contact sur la piraterie qui a eu lieu le 28 janvier 2014 à Paris, je vous renvoie, cher collègue Blanchart, auprès du ministre des Affaires étrangères qui est compétent en la matière.

01.03 Philippe Blanchart (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse qui est claire et rassure sur l'évolution de la situation.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Samengevoegde vragen van

- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de financiering van de deelname aan de EU-missie in de Centraal-Afrikaanse Republiek" (nr. 21679)
- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de operatie in de Centraal-Afrikaanse Republiek na de Raad van ministers van de EU van 20 januari 2014" (nr. 21730)
- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het verdere verloop van de interventie in de Centraal-Afrikaanse Republiek" (nr. 21997)
- de heer Denis Ducarme aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de situatie in de Centraal-Afrikaanse Republiek en de deelname van het Belgische leger aan de operaties" (nr. 22004)

02 Questions jointes de

- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le financement de la participation à la mission de l'UE en République centrafricaine" (n° 21679)
- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la décision de mener une opération en République centrafricaine à l'issue du Conseil des ministres de l'UE du 20 janvier 2014" (n° 21730)
- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la suite de l'intervention en République centrafricaine" (n° 21997)
- M. Denis Ducarme au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la situation en République centrafricaine et la participation des forces belges aux opérations" (n° 22004)

02.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in vergelijking met de schriftelijk ingediende versie van mijn vraag, pas ik de inleiding aan.

Op 20 januari beslisten enkele Europese lidstaten om troepen te sturen naar de Centraal-Afrikaanse Republiek. De minister van Buitenlandse Zaken zei dat hij daar niet meteen tegen was. Wij konden lezen dat de legertop zei dat het sturen van troepen niet mogelijk zou zijn zonder extra geld. Gisteren heeft de minister zich daarbij aangesloten op de diplomatenreceptie.

Ik heb vragen bij de uitlatingen van de legertop, die stelt dat Defensie virtueel failliet zou zijn. Het geld moet van Buitenlandse Zaken komen, want op dit moment zijn er geen kredieten meer voorhanden voor nieuwe vredesoperaties. Mij lijkt dat vreemd. Het aantal militairen dat in buitenlandse operaties ingezet wordt, ligt namelijk toch vrij laag ten opzichte van het ambitieniveau dat enkele jaren geleden uitgesproken is en ook in vergelijking met de voorgaande jaren.

Een tweede element is dat, volgens het krantenartikel, de legertop de al dan niet inzet koppelde aan de niet-uitvoering van een aantal investeringsdossiers, zoals de vernieuwing van het wagenpark. Blijkbaar is het tegenwoordig niet meer verantwoord om buitenlandse operaties uit te voeren, zo luidt de stelling, waarbij opnieuw een vergelijking werd gemaakt met Rwanda.

Mijnheer de minister, daarover heb ik de volgende vragen.

Ten eerste, als België zich engageert in de Centraal-Afrikaanse Republiek, wie zal de rekening van die operatie dan betalen?

Ten tweede, in welke mate krijgt het Parlement inspraak of zal het bij die beslissing betrokken worden?

Ten derde, kloppen de beweringen van de legertop omtrent de niet-inzetbaarheid van een groot deel van de manschappen?

Ten vierde, is ons huidig materiaal al dan niet voldoende adequaat om deel te nemen aan die missie? Indien niet, dan is de bezorgdheid van de legertop eigenlijk terecht.

Ten vijfde, hoeveel militairen zijn er thans in buitenlandse operaties aanwezig?

02.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op maandag 20 januari heeft de Europese Unie beslist om een bataljon van ongeveer 500 soldaten naar de Centraal-Afrikaanse Republiek te sturen om de aanwezige Franse en Afrikaanse troepen te helpen de luchthaven van Bangui en andere delen van de hoofdstad te beveiligen. De ontplooiing van de missie zou volgens sommige bronnen eind deze maand van start kunnen gaan.

Naar analogie van de Belgische bijdrage aan de operatie in Mali moeten wij er rekening mee houden dat een opdracht in de Centraal-Afrikaanse Republiek langer dan een half jaar kan duren en dan ook zwaar zal wegen op de huidige begroting voor inzet en operaties in het buitenland. Honderd Belgische militairen een jaar inzetten zal, zonder de functioneringskosten, enkel aan netto personeelskosten, ongeveer zes miljoen euro kosten. Dat is 10 % van wat vandaag ingeschreven is op de hele begroting voor inzet. De legertop, die ook al in de media heeft gereageerd, heeft dus gelijk als hij zegt dat hij geen kredieten heeft voor nieuwe vredesoperaties.

Ik heb de volgende vragen.

Ten eerste, zal ons land deelnemen aan het besluit van de EU van 20 januari? Zo ja, met welke en hoeveel militairen en materieel, en voor welk type opdrachten?

Ten tweede, hoe zal die participatie betaald worden? Zult u een verschuiving van budgetten binnen het programma "Inzet" van de begroting voorstellen aan de regering? Welke verschuivingen zijn mogelijk? Of zult u voor een bijkomende inzet van Belgen de interdepartementale provisie aanspreken?

Ten derde, ik heb u hierover ook al op 15 januari een reeks vragen gesteld, maar ik heb toen geen volledig antwoord gekregen, zeker niet op de volgende vraag. Volgens een van de aanbevelingen van de Rwandacommissie moet er, vooraleer wij overgaan tot een inzet in het buitenland, steeds een grondige risicoanalyse worden gemaakt, zowel met trekking tot de humanitaire, politieke als militaire aspecten van de operatie. Ik herhaal mijn vraag: heeft Defensie een risicoanalyse gemaakt van de inzet van Belgen in de Centraal-Afrikaanse Republiek? Frankrijk zou die risico's onderschat hebben. De moslimrebellens beschouwen de Franse troepen namelijk niet als onpartijdig. Er kwamen ook al Franse militairen om het leven. Wat zijn de conclusies van de Belgische risicoanalyse? Bent u bereid om die aan het Parlement te bezorgen?

Ten vierde, met welk materiaal en met welke aantallen zou een bijdrage op de grond gepaard gaan? Kan dat materiaal de veiligheid van onze militairen voldoende garanderen? Is er voldoende veilig materiaal voorhanden?

02.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zou mij bij de vorige sprekers willen aansluiten.

Onze fractie heeft ons standpunt over de Centraal-Afrikaanse Republiek al gecommuniceerd. Wij zijn geen voorstander van het sturen van extra troepen. Laat dat duidelijk zijn.

Ik heb vrijdag gezien dat de Ministerraad heeft beslist nogmaals iemand naar Benin te sturen. Na Frankrijk, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten zijn wij het land dat in het grootste aantal landen van het Afrikaanse continent aanwezig is. U mag mij tegenspreken, indien dat niet het geval zou zijn. Ik meen echter dat het

klopt. Het gaat natuurlijk niet over het aantal soldaten. Alles moet dus in perspectief worden bekeken. Wij zijn daar echter zeer versnipperd aanwezig.

U kent mijn opmerkingen ter zake, maar ik weet niet of u ze deelt. Er gebeurt echter alleszins niet veel. Integendeel, wij gaan steeds maar door met het versnipperen van onze middelen en onze inzet, wat enigszins te begrijpen is. In Afghanistan zaten wij immers met een hele grote groep op één plaats. Nu wordt onze inzet echter afgebouwd.

Ik begrijp dat het ambitieniveau van de Belgische Landsverdediging is om onze troepen internationaal in te zetten. Ik ben er ook voorstander van. Het is goed dat onze jongens en meisjes in het buitenland worden ingezet want er is niets zo saai als de hele dag in de kazerne te moeten doorbrengen. Ik begrijp dus dat zij worden ingezet en dat dit ook uw bedoeling is. U zoekt bijgevolg ook naar mogelijkheden, om ze in te zetten. Mijn pleidooi blijft echter om ze op een, twee of drie grote fronten proberen in te zetten, maar niet op tien of twintig fronten in allerlei kleine stukjes en beetjes. Een dergelijke werkwijze is in de huidige budgettaire moeilijke tijden immers niet goed.

Wij stellen dus duidelijk dat de inzet in de Centraal-Afrikaanse Republiek goed is geweest. Hulp ter zake komt vooral van European Union Battlegroups. Ik zie totaal niet in waarom wij troepen zouden moeten sturen; ik zie de meerwaarde er niet van in.

Wij hebben de discussie hier gevoerd. U zou op 19 december 2013 het punt agenderen. Misschien kunt u nog iets over de modulering en over de financiering melden. Hoe is een en ander afgelopen? Waarom worden de betrokken troepen niet ingezet?

Er werden daarnet al vragen gesteld over de inzetten van 500 soldaten. Wanneer zullen zij worden ingezet, in het kader van operatie-Sangaris of in het kader van een andere operatie? Waarom kan de interventie niet gebeuren met European Union Battlegroups?

Wat is precies het standpunt van de Belgische regering? Ik ben blij dat er enigszins wordt getwijfeld. Aanvankelijk had ik begrepen dat het punt snel op de Ministerraad zou worden geagendeerd. Het dossier is misschien al informeel op het kernkabinet besproken. Het is echter wijs om in dit dossier eens te passen. Wij hebben immers alles al gedaan. Sinds ik in de Kamer zit, heb ik altijd bevestigend horen reageren voor deelname aan elke internationale veiligheidsoperatie waarbij hulp wordt gevraagd. Ook nu hebben wij ja geantwoord, want wij zijn aanwezig. Wij hebben onmiddellijk toegezegd. Mochten wij deze operatie nu eens aan ons laten voorbijgaan, dan zult u daardoor volgens mij geen internationale schade oplopen. Het tegendeel is waar, want aan het alsmar aan het handje lopen van Hollande komt vroeg of laat natuurlijk ook een einde.

02.04 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, je suis un peu effaré de la légèreté avec laquelle ce dossier est traité ici. Il est quasiment réduit à une polémique belgo-belge.

Je voudrais tout de même rappeler qu'à la mi-janvier, les Nations unies ont appelé à agir pour prévenir un génocide en Centrafrique; que l'ONU a fait des comparaisons avec des situations comme la Bosnie ou les prémices du Rwanda. Il est question de violences sexuelles, d'enrôlement d'enfants, d'une situation pré-génocidaire, d'une méga-tragédie. Ce sont naturellement des institutions internationales proches des Nations unies qui en parlent de la sorte.

Réduire la situation en Centrafrique à une petite polémique de comptoir comme le fait M. Francken est donc tout simplement honteux: "Vous avez disséminé notre présence. Pourquoi irions-nous là-bas?" Lisez un peu les rapports! Intéressez-vous un peu à la situation sur place et vous comprendrez qu'il y a en effet urgence!

C'est pour cela, je crois, que la Belgique a décidé de s'engager avec son C-130.

Monsieur le ministre, nous devons faire la clarté sur ce dossier! Il faut tracer la ligne dans un sens ou dans un autre, à la verticale ou à l'horizontale. En tout cas il faut donner une réponse quant à notre capacité ou non à réagir et quant au choix politique que nous voulons poser.

Je rejoins la présentation bien formulée par David Geerts concernant votre dernière déclaration sur le sujet. Nous n'avons pas les moyens d'intervenir sans accompagnement financier, que ce soit au plan national ou au plan européen. Je pense que vous n'êtes pas seul à décider dans ce dossier et que vos collègues, en ce

compris le premier ministre, qui, selon la presse, devrait rencontrer le président Hollande à ce propos, devraient aussi faire la clarté. Que voulons-nous?

Cette période "d'entre-deux" n'a que trop duré. J'espère que vous avez l'intention de sortir de cette période et que le gouvernement assumera notre choix politique de nous engager de manière plus intense en Centrafrique, compte tenu de la situation extrêmement difficile, ou qu'il dira clairement que nous n'en avons pas les moyens. Il faut que nous puissions y voir clair, ainsi que nos amis engagés en Centrafrique.

02.05 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega's, op 20 januari 2014 hebben de Europese ministers van Buitenlandse Zaken beslist een Gemeenschappelijke Veiligheids- en Defensiebeleidsmissie (GVDB-missie) te lanceren in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Op advies van de Europese Dienst voor Extern Optreden werd besloten om voor deze opdracht (EUFOR/RCA) geen gebruik te maken van de European Battlegroup.

De missie zal tot doel hebben de stad Bangui, en in het bijzonder de luchthaven, te beveiligen. Dit moet gebeuren in nauwe coördinatie met de aanwezige Franse en Afrikaanse troepen in het raam van de respectieve operaties Sangaris en Mission Internationale de Soutien à la Centrafrique (MISCA).

De militaire staf van de Europese Unie ontwikkelt momenteel een Operatieplan (OPLAN) dat midden februari – ondertussen wellicht eind februari – aan de EU-Ministerraad zal worden voorgesteld, het Fourth Generation Plan. Zodra dit OPLAN is goedgekeurd, zal de EUMS een vraag naar capaciteiten, inclusief de opdrachten, bezorgen aan de lidstaten. Op dat moment zal de gewenste getalsterkte van de EUFOR/RCA gekend zijn.

De verdeling van de kosten tussen de EU en de lidstaten vormt voorafgaand aan elke inzet in een EU-kader het onderwerp van onderhandelingen.

De kosten die in aanmerking zouden kunnen komen, kunnen enerzijds worden toegepast door de notie van de gemeenschappelijke financiering – *common funding*. Voor de EU betreffen de kosten hoofdzakelijk de ontplooiing, terugplooiing en functionering van de noodzakelijke hoofdkwartieren en een aantal kosten die de troepenmacht als geheel ten goede komen, zoals kritieke infrastructuurwerken, medische installaties en andere kritische capaciteiten. Dat zijn de delen die in rekening worden gebracht.

Op datum van 3 februari heeft de EU-Raad echter beslist om de transportkosten en de infrastructuurkosten of infrastructuurwerken – het een is aan het ander gelinkt – voor de troepenmacht niet onder de noemer van een gemeenschappelijke financiering te plaatsen. Het leeuwendeel van de kosten zal dus ten laste zijn van de lidstaten die deelnemen aan de missie.

Over de Belgische deelname aan de operatie-Sangaris met strategische en tactische vluchten kan ik u meedelen, in het verlengde van het antwoord dat ik veertien dagen geleden heb gegeven, dat er nog geen van de aangeboden A330-vluchten zijn ingezet. Hun inzet wordt vanaf 15 februari gepland. Op 3 februari heeft de ingezette C-130 wel al 66 personen en 50 ton cargo in steun van de operatie-Sangaris vervoerd.

Voor de kostenraming van de Belgische inzet in steun van de operatie-Sangaris verwijs ik naar mijn antwoord van 15 januari 2014.

L'engagement de l'A330 et du C-130 en appui de l'opération française Sangaris n'était pas prévu dans le planning des opérations 2014 approuvées par le Conseil des ministres en date du 9 décembre 2013. Cela signifie concrètement qu'aucun moyen budgétaire n'était prévu à cet effet au budget 2014. Il a toutefois été décidé que l'engagement de l'A330 et du C-130 serait couvert par le budget de la Défense lui-même.

Vous comprendrez donc aisément que la Défense ne dispose pas des moyens budgétaires requis pour le financement d'un engagement supplémentaire non prévu au planning des opérations 2014, comme c'est le cas envisagé par la mission européenne.

Il est également certain qu'une participation belge à la mission de l'EUFOR/RCA devrait faire l'objet d'une décision du Conseil des ministres et, bien entendu, d'une décision de l'Inspection des Finances.

À ma connaissance, la Belgique n'a pas reçu d'autre demande de la part des autorités françaises.

Ten slotte, wens ik wat de wereldwijde Belgische aanwezigheid op operatietonelen betreft, mede te delen dat vandaag, 5 februari, ongeveer 550 militairen in dienst ontplooid zijn. In de tweede helft van 2014 zal dat aantal opnieuw stijgen tot boven 800.

De vraag is dus geen uitsluitel, maar ook geen uitsluiting. Het kader waarin moet worden gewerkt, is echter niet klaar, noch het operationele, noch het financiële.

02.06 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik vind het belangrijk dat wij weten wat door de EU wordt gefinancierd en wat door de lidstaten zelf zal worden gefinancierd op het moment van deelname. Dat maakt het mogelijk om bij een debat hieromtrent ook de nodige budgettaire overwegingen mee te nemen.

Ik dank u ook voor de toelichting bij het aantal militairen dat effectief wordt ingezet. U bent echter niet ingegaan op de vaststelling van de top van Defensie dat men vandaag niet capabel is om effectief troepen in het buitenland in te zetten. Die kritiek verontrust mij. Met de huidige uitrusting is er immers een reëel risico op Belgische slachtoffers. Wat vindt u van die uitlatingen? In de berichtgeving vond ik dat toch de meest opmerkelijke melding.

02.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, uw antwoord was duidelijk. U hebt gezegd dat het merendeel van de kosten voor deze operatie door de lidstaten zal worden gedragen en dus niet door een *common* Europese financiering. U hebt het probleem van de financiering wat de Belgische deelname betreft eigenlijk bevestigd. U hebt gezegd dat de operatie in de Centraal-Afrikaanse Republiek niet voorzien is in de middelen toegekend voor 2014. De toekenning van die middelen is gebeurd in december 2013. Dit zou uiteraard op kosten van Defensie moeten gebeuren maar er zijn geen middelen voor uitgetrokken. U hebt ook benadrukt dat de Inspectie van Financiën daarin haar zeg zal moeten hebben. Als men toch zal moeten beslissen tot deelname is dat niet zo evident als er niets voor is uitgetrokken.

Verder hebt u gezegd dat er tot vandaag geen vraag is gekomen van de Fransen. Eigenlijk staan wij op dit moment nog steeds even ver. Ik verwijs naar de urgentie die collega Ducarme daarnet heeft aangehaald. In het licht van die urgentie kunt u hier vandaag geen extra zekerheid verschaffen over waar wij het geld vandaan moeten halen om eventueel toch deel te nemen aan zo'n operatie.

02.08 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het meeste van wat u gezegd hebt had ik al gelezen. Laten wij de zaken dus afwachten.

Mijnheer Ducarme, u zegt dat dit "honteux" is. Ik merk dat er bij de MR blijkbaar zware woorden moeten vallen. Men haat de N-VA, het is schaamteloos of beschamend. Dat zijn toch zware woorden. Blijkbaar zijn er verkiezingen in aantocht. Geen enkel probleem, wij zijn van u wel wat gewend. Als u echter zegt dat dit allemaal beschamend is, dan ben ik natuurlijk benieuwd naar het standpunt van de MR in de regering. Als het gaat over een inzet, dan zal er binnen enkele dagen een beslissing moeten worden genomen.

We zullen dan zien of dat effectief zo is en of de daad bij het woord wordt gevoegd. Dan zullen we kunnen zien of de MR-vertegenwoordigers in de regering pleiten voor extra middelen om de inzet in de Centraal-Afrikaanse Republiek mogelijk te maken.

Natuurlijk, het is het ene of het andere. Ofwel zegt u dat het schandalig is dat de N-VA ervoor pleit niet naar de Centraal-Afrikaanse Republiek te gaan. Als u zegt dat het schandalig is, moet de MR consequent zijn en in de regering pleiten voor een extra budget voor die inzet. Of anders zwijgt u en denkt u mij niet op mijn plaats te moeten zetten. En dan moet de MR zich ook rustig houden.

De komende dagen zullen wij kunnen zien hoe zwaar uw woorden wegen. U kunt niet zomaar beweren dat het schandalig is dat de N-VA niet wilt dat er extra troepen worden ingezet in de Centraal-Afrikaanse Republiek, vermits het lijden daar zo erg is. De MR moet dan natuurlijk consequent zijn, en ik neem aan dat ze dat ook is. Dat zullen wij dan wel zien. Mijnheer Ducarme, wees dus wat voorzichtig als u denkt een ander op zijn plaats te moeten zetten.

Mijnheer Geerts, u zegt dat u vooral staat te kijken van het feit dat er weinig geld is voor heel het verhaal, dat onze generaals zeggen dat we moeten oppassen dat onze eigen troepen geen gevaar lopen en dat we internationaal niet meer middelen kunnen inzetten.

De waarheid heeft natuurlijk haar rechten. Alle aankoopdossiers die de minister op de Ministerraad heeft

verdedigd of aan de Ministerraad heeft willen voorleggen voor de Landcomponent, zoals de AIV's en de extra MPPV's, werden vooral geblokkeerd vanuit linkse hoek in de regering. Het is het ene of het andere. Enerzijds, blokkeert u alle investeringen om de Landcomponent deftig materiaal te geven, anderzijds, staat u ervan te kijken dat de generaals zeggen dat het misschien een risico inhoudt om *boots on the ground* in te zetten in Afrika. Een beetje consequentie kan geen kwaad.

02.09 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, comme je l'ai indiqué au ministre, la position du MR est celle-ci: il faut faire la clarté sur nos capacités d'engagement le plus rapidement possible, en tenant compte d'éventuelles demandes complémentaires de la France qui, dans les différents documents que j'ai pu lire, apparaissent comme étant réelles ou à venir. Ceci, pour répondre en partie à M. Francken. Il n'y a pas d'ambiguïté.

Monsieur Francken, en ce qui concerne cette République centrafricaine, j'ai cité un certain nombre de rapports de l'ONU sur la situation humanitaire, sur la situation des femmes et des enfants, que l'on peut comparer à celle de la Bosnie et du Rwanda. Ce n'est pas rien! Or, vous parlez de ce conflit comme si vous assistiez à un match de troisième provinciale dans une buvette de football et vous avez de la mayonnaise plein les mains en mangeant vos frites! C'est indigne d'aborder des questions comme celle-là en mettant du gras partout, comme vous le faites!

De **voorzitter:** Hiermee zijn we aan het einde gekomen van dit debat over de Centraal-Afrikaanse Republiek.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Ondertussen is de heer Schoofs binnengekomen, die alsnog zijn vraag zou willen stellen. Het betreft de eerste vraag op de agenda.

Ik moet naar de Conferentie van voorzitters. J'ai demandé à M. Dallemagne de présider à ma place.

*Président: Georges Dallemagne.
Voorzitter: Georges Dallemagne.*

03 Vraag van de heer Bert Schoofs aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de onbillijke gevolgen van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden" (nr. 21402)

03 Question de M. Bert Schoofs au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les conséquences inéquitables de la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit" (n° 21402)

03.01 Bert Schoofs (VB): Mijnheer de voorzitter, nogmaals mijn excuses voor het feit dat ik niet tijdig aanwezig was.

De wet van 15 maart 1954 bepaalt in artikel 26 dat de herziening van de beslissing van de Burgerlijke Invaliditeitscommissie slechts van toepassing is op gevallen die dateren van na de inwerkingtreding van die wet. Er is een periode van negen jaar tijdens dewelke de beslissingen van de Burgerlijke Invaliditeitscommissie niet meer voor herziening vatbaar zijn, van 1945 tot 1954. Er kan dan ook geen beroep worden aangetekend tegen de beslissingen die vóór 1954 werden genomen. In bepaalde gevallen – ik ken er minstens een – heeft dat onbillijke gevolgen. Er moet wel meteen worden gezegd dat het om een zeer beperkt aantal dossiers gaat.

Ik wou dan ook vernemen, mijnheer de minister, of er voor de dossiers die op gerechtelijk vlak onontvankelijk zijn ten gevolge van de wet van 15 maart 1954, alsnog een mogelijkheid kan worden gevonden om ze te herzien en dan zeker als kan worden aangetoond dat er sprake was van een dwaling bij uitspraken die voorafgaan aan de inwerkingtreding van de wet van 15 maart 1954.

03.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik keer terug naar de eerste vraag op de agenda.

De wetgever heeft destijds in de wet van 15 maart 1954 betreffende herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden wel degelijk in de mogelijkheid voorzien om

beslissingen te herzien inzake aanvragen die werden ingediend onder toepassing van de vroegere wetsbepalingen en die tot stand kwamen vóór 1 januari 1954. Op grond van het artikel 35, § 1, van de wet wordt ambtshalve de beslissingen herzien indien het gaat om beslissingen tot toekenning van een pensioen dat nog steeds liep op 1 januari 1954.

Artikel 35, § 1b, voorziet dan weer erin dat bij beslissingen tot afwijzing, de beslissing kan worden herzien op vraag van de betrokkene, ingediend binnen de termijnen bepaald in artikel 18, zijnde vóór 1 januari 1959, met andere woorden: binnen de termijn van vijf jaar.

Ik wijs er ook op dat de termijnen in artikel 18 werden opgeheven door artikel 16 van de wet van 27 mei 1967 tot wijziging van de wetten betreffende het herstel, te verlenen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 en hun rechthebbenden, verschenen in het *Belgisch Staatsblad* op 10 juni 1969, en dat een aanvraag tot herziening die vandaag wordt ingediend op basis van artikel 35, ontvankelijk wordt verklaard.

03.03 Bert Schoofs (VB): Mijnheer de minister, dank u voor het technisch antwoord. Ik kan het niet onmiddellijk helemaal juridisch bevatten, maar zal het meedelen aan de personen die bij dergelijke zaak zijn betrokken. Dan kan een en ander misschien nog eens worden herbekeken.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

04 Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Belgische inspanningen voor nucleaire ontwapening in het licht van de NAVO-top in september" (nr. 21729)

04 Question de M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les efforts belges en faveur du désarmement nucléaire dans le cadre du Sommet de l'OTAN qui aura lieu en septembre" (n° 21729)

04.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik weet niet of een vraag over kernwapens in de commissie voor de Landsverdediging wel aanvaardbaar is voor u, en of u zal antwoorden, of dat minister Reynders erbij moeten worden geroepen. Ik doe toch een poging.

Mijnheer de minister, de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken heeft tijdens de jongste NAVO-bijeenkomst van ministers van Defensie, op 3 en 4 december 2013, gepleit voor de bespreking van het onderwerp "wapenbeheersing," zowel conventionele als nucleaire wapens, met bijzondere aandacht voor de niet-strategische kernwapens in Europa in aanloop van de volgende NAVO-top, in september 2014.

Ik heb vijf vragen voor u.

Ten eerste, heeft ook België op de NAVO-top van december 2013 gepleit voor de agendering van de tactische kernwapens in Europa op de NAVO-top van september 2014?

Ten tweede, is de reductie van tactische kernwapens in Europa een agendapunt op die NAVO-top van september 2014?

Ten derde, zo neen, zult u dit punt alsnog doen agenderen?

Ten vierde, welke concrete voorstellen en beleidsopties voor de NAVO bereiden de regering en de administratie voor in het licht van de top om te komen tot de verwijdering van de tactische kernwapens uit Europa?

Ten vijfde en ten slotte, welke bilaterale diplomatieke demarches of lobbywerk, zowel op het niveau van ambtenaren als op het niveau van regeringsleiders, onderneemt België op dit moment en in de komende maanden om de NAVO-lidstaten die zich verzetten tegen het reduceren of schrappen van de niet-strategische kernwapens in Europa te overtuigen hun standpunt bij te stellen tegen de NAVO-top van september 2014?

04.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Vriendt, in december 2013 is er geen

NAVO-Defensie Ministeriële doorgedaan. De agenda van de NAVO-top van september 2014 ligt nog niet vast en zal bij consensus op een latere datum, wellicht in juni 2014, worden goedgekeurd.

Voor het gevoerde beleid verwijs ik naar mijn vroegere antwoorden op mondelinge vragen en naar het antwoord dat ik gaf op de interpellaties tijdens de commissie voor de Landsverdediging van 25 november 2013, alsook naar mijn antwoord op mondelinge vragen tijdens de plenaire vergadering van 30 januari 2014.

Zo België, zoals andere landen, voorstander is van een nucleair vrije wereld, blijft ons land, zolang de voorwaarden daartoe niet zijn geschapen, voorstander van de NAVO, een nucleaire alliantie. Het staat ondertussen open voor nadere onderhandelingen met de andere nucleaire mogendheden, met tot objectief de vermindering en de verwijdering van nucleaire wapens.

Voor alle andere diplomatieke demarches zal ik u naar mijn collega van Buitenlandse Zaken moeten verwijzen, waarvoor de gelegenheid tot vraagstelling zich zal aanbieden.

04.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Nederland heeft zich uitgesproken voor een bespreking van nucleaire ontwapening op de NAVO-top in september 2014. Nederland neemt dus een proactieve houding aan en wil het onderwerp bespreken teneinde aldus de door u zo geroemde NAVO-consensus te veranderen.

Wat u ter zake antwoordt, is dat u voor een bespreking openstaat, wat een passieve houding is. Het kenmerkt echter de houding van de huidige klassieke tripartite wanneer het over nucleaire ontwapening gaat. Ze betoont weinig proactiviteit en weinig assertiviteit en plooit zich naar een consensus binnen de NAVO, die de facto trouwens al niet meer bestaat. Heel wat landen verzetten zich immers tegen de nucleaire doctrine.

Uw antwoord ontgoocht mij dus ten eerste.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Samengevoegde vragen van

- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de extra kosten aan de bouw van het NAVO-hoofdkwartier" (nr. 21732)
- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de extra kosten van het NAVO-hoofdkwartier" (nr. 21762)
- de heer Georges Dallemagne aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de bouwwerkzaamheden voor het nieuwe NAVO-hoofdkwartier" (nr. 21970)
- mevrouw Juliette Boulet aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verhoging van het budget en de verlenging van de termijnen voor de bouwwerkzaamheden voor het nieuwe NAVO-hoofdkwartier" (nr. 21991)
- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de werken aan de nieuwe NAVO-gebouwen" (nr. 21996)

05 Questions jointes de

- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le surcoût de la construction du quartier général de l'OTAN" (n° 21732)
- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le surcoût du quartier général de l'OTAN" (n° 21762)
- M. Georges Dallemagne au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le chantier du siège de l'OTAN" (n° 21970)
- Mme Juliette Boulet au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'augmentation du budget et des délais du chantier du siège de l'OTAN" (n° 21991)
- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les travaux dans les nouveaux bâtiments de l'OTAN" (n° 21996)

05.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer minister, de staf van NAVO-secretaris-generaal Rasmussen zou volgens het Duitse blad *Der Spiegel* de NAVO-ambassadeurs van de 28 lidstaten op 19 december geïnformeerd hebben dat bouwheer BAM Alliance zich niet aan de in het budget vastgestelde

bovengrens van 1,05 miljard euro kan houden. Als er niet snel vers geld op tafel komt, zou zelfs een bouwstop dreigen, aldus *Der Spiegel*.

De extra kosten zouden 245 miljoen euro bedragen en de werken zouden wellicht 9,5 maanden langer duren.

In de pers wordt gezegd dat BAM destijds de aanbesteding binnenhaalde met een offerte van 456 miljoen euro voor het gros van de werken. Met de toenmalige offerte ging BAM 220 miljoen euro onder de kostenraming die voor de aanbesteding werd gemaakt. Dat was natuurlijk een zeer aantrekkelijke offerte.

België beheert als gastland de bouw van de nieuwe hoofdzetel, voor rekening van de NAVO.

Mijnheer de minister, hoe hoog werd de totale kostprijs voor de bouw van de nieuwe hoofdzetel initieel geraamd bij de start van de werken? Hoe hoog was het aandeel dat de federale regering in die initieel geraamde totale kostprijs voor haar rekening zou nemen?

Wat is, na de herziening van de kostprijs, de geactualiseerde geschatte totale kostprijs? Welk aandeel zal de federale regering daarin voor haar rekening nemen?

Hoeveel heeft de bouw van het NAVO-hoofdkwartier al aan de federale begroting gekost? Komen al die kosten terecht op rekening van de begrotingslijn Provisionele Kredieten van de afdeling 41: Ondersteuning van de federale begrotingspolitiek van de FOD Budget en Beheerscontrole? Of worden de kosten over meerdere overheidsdiensten verspreid?

Kunt u per jaar en per begrotingsallocatie waarop de kosten worden verrekend, een overzicht geven van de Belgische betalingen tot nu toe?

Bent u het eens dat de aantrekkelijke offerte van BAM een onderschatting van de werken inhield?

Werden de kandidaat-bouwheren in het selectieproces gescreend op hun voorgeschiedenis en succes inzake het niet-overschrijden van de bovengrenzen van budgetten voor bouwprojecten? Hoe scoorde BAM in die vergelijking?

05.02 David Geerts (sp.a): Aangezien collega De Vriendt de inleiding heeft gegeven, ga ik rechtstreeks over naar de vragen.

Klopt de bewering dat de BAM-alliantie met de offerte onder de geschatte kostprijs is gebleven? Wie waren de andere kandidaten, die hebben meegedingd?

Wat is de exacte meerprijs van het bouwproject voor het nieuwe hoofdkwartier van de NAVO? Werd er al een begrotingsraming gemaakt inzake de uiteindelijke kostprijs?

Wie is de eindverantwoordelijke voor het bouwproject? Wie zal verantwoordelijk worden gesteld voor de extra kosten? Werd er effectief een inschattingsfout gemaakt door de BAM-alliantie? Zullen de kosten worden gedragen door alle lidstaten? Zo ja, welke verdeelsleutel zal worden gehanteerd?

05.03 Georges Dallemagne (cdH): Monsieur le ministre, la question a déjà été exposée par mes collègues.

Je voulais simplement connaître le montant de la demande de rallonge budgétaire et savoir qui va l'assumer financièrement. Quelle est la date prévue de fin de chantier? Quels sont les risques de pénalité éventuellement pour la Belgique en cas de retard du chantier non justifié? Ce n'est pas la première fois que des appels d'offre sont mal évalués. On se rappelle notamment d'autres travaux de bâtiments importants comme le Berlaymont. Quelles sont les mesures actuellement prises par le gouvernement pour éviter ce genre de dérapage? Comment se fait-il que ces mesures, le cas échéant, n'aient pas fonctionné?

05.04 Juliette Boulet (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, après les révélations du quotidien allemand *Der Spiegel*, *Le Soir* et ensuite *Le Vif/L'Express* reviennent sur la polémique entourant le chantier du futur siège de l'OTAN à Bruxelles.

D'après *Le Vif*, les budgets et les délais relatifs au nouveau chantier explosent, ce qui provoquerait "des

préoccupations" dans le chef de l'OTAN et de son secrétaire général en particulier.

En effet, si notre pays pilote le projet, c'est l'ensemble des pays de l'OTAN qui devrait prendre en charge d'éventuels coûts supplémentaires. D'après ces sources, le groupe néerlandais BAM et sa filiale belge, Interbuild, réclament une importante augmentation de budget: 245 millions d'euros ou la moitié de cette somme, selon d'autres sources.

Ils réclament, en outre, une augmentation du délai de neuf mois, ce qui implique que le déménagement serait repoussé à l'automne 2016.

Monsieur le ministre, le consortium a-t-il introduit une demande de moyens supplémentaires? Quel en est le montant précis? Quel sera le suivi accordé à cette demande? Qu'en sera-t-il en ce qui concerne les délais? Quand le nouveau chantier du futur site de l'OTAN sera-t-il terminé? La Belgique, qui pilote le projet, pourrait-elle recevoir des pénalités?

L'OTAN a d'ores et déjà prévenu que l'organisation "suivrait avec attention" les négociations commerciales. Nous pouvons interpréter ceci comme une sorte d'avertissement face à un "pilotage" belge défectueux. Qu'en est-il? Comment améliorer, à l'avenir, la gestion de ce type de projet?

05.05 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, de belangrijkste vragen zijn al gesteld.

Ik herinner mij dat u een persbericht hebt verstuurd over het NAVO-gebouw. Normaal gezien bent u altijd zeer correct in het beantwoorden van schriftelijke vragen. U bent een van de uitzonderingen. U weet dat waarschijnlijk ook wel, want het is een ramp. U bent daar altijd zeer correct in, behalve die ene keer. Ik kreeg een schriftelijk antwoord, enkele uren nadat het persbericht, dat eigenlijk een copy/paste van het antwoord op een schriftelijke vraag was, op de website was verschenen. Ik denk wel dat het waar is. Ik ben er zelfs zeker van. Een minister mag natuurlijk communiceren over zijn bevoegdheden.

Het was alleszins een triomfantelijk bericht, van een zestal maanden geleden, waarbij op uw website stond dat de werken naar wens verliepen, binnen het budget zouden blijven en ook binnen de termijn zouden worden afgerond.

Zes maanden later horen wij echter het tegenovergestelde. In Lubbeek, waar ik burgemeester ben, is er een betoncentrale die meedoet aan de bouw van het NAVO-gebouw. De werf ligt immers maar op 30 kilometer van Lubbeek. Van de eigenaar en de chauffeurs van het bouwbedrijf hoorde ik dat het geen sinecure is om aan de werken geld te verdienen door de enorm zware veiligheidsmaatregelen opgelegd aan de chauffeurs die met de vrachtwagens met cement op de werf moeten gaan. Er staan altijd files en er is een enorme controle. Men denkt misschien dat er een of ander spionagetoestel in het cement zit. Tegenwoordig kan alles natuurlijk. Ik sta er alleszins van te kijken.

Een paar weken geleden was ik bij het betrokken bedrijf op bezoek. Er werd mij verteld dat het bedrijf heel weinig geld verdiende aan de NAVO-werken. Dat geldt voor verschillende Vlaams-Brabantse ondernemers. De grote betoncentrales die het nieuwe gebouw optrekken, zijn immers allemaal uit Vlaams-Brabant afkomstig. Ik denk dat er ook nog één bedrijf uit Brussel is. De kosten van de werken stijgen dus misschien en de werken zullen langer duren, maar de betrokken bedrijven halen er niet veel winst uit. Uiteraard geven zij ondertussen wel werk aan mensen, waar ik blij mee ben. Dat is duidelijk.

Ik sluit mij voorts aan bij de vragen van dezelfde sprekers. Ik wou gewoon even iets vertellen.

05.06 Minister Pieter De Crem: Collega's De Vriendt, Geerts, Francken, Dallemagne en Boulet, op vraag van de NAVO heeft België het projectmanagement van de bouw van het nieuwe hoofdkwartier van de NAVO op zich genomen. Voor alle duidelijkheid en volledigheid, de eerste stappen voor het bouwen van een nieuw NAVO-hoofdkwartier werden na de NAVO-top in Washington van 1999 in 2000 genomen. Een en ander werd uiteindelijk officieel gemaakt door middel van een memorandum of understanding (MOU), dat op 8 december 2008 werd getekend door de NAVO en de Belgische regering. In uitvoering van dit memorandum of understanding treedt België in het kader van de bouwwerkzaamheden op als gemachtigde in naam en voor rekening van de NAVO.

De opdracht is gegund na het doorlopen van een internationale offerteaanvraag, een NAVO-procedure gelijkaardig aan een beperkte aanbesteding. Vooreerst werden de kandidaten geselecteerd op basis van de

regels in verband met de kwalitatieve selectiecriteria die vermeld zijn in de aankondiging. Deze criteria hebben betrekking op, enerzijds, de eigen situatie en, anderzijds, de technische bekwaamheden en de financiële en economische draagkracht van de kandidaat-inschrijvers. Zes groeperingen voldeden destijds aan de gestelde selectiecriteria en ontvingen het bestek voor het indienen van een offerte. De vijf volgende geselecteerde groeperingen dienden een offerte in: THV BAM Alliance, CIT Blaton-Jan De Nul-Van Laere, Joint Venture EvereHQ, UTE Constructora San José SA-Instalaciones in Avenza SA-Corsán-Corviam Construcción SA-Watsegur SA, en de JV Belgian Construction Alliance. De offertes werden in overeenstemming met de toepasselijke regelgeving geanalyseerd. Aan het eind van deze analyse werd de opdracht gegund aan de inschrijver met de laagste regelmatige en conforme offerte.

De opdracht werd gegund aan THV BAM Alliance voor een bedrag van afgerond 460 miljoen euro. Dat was het bedrag in 2010, exclusief prijsaanpassingen voor de evolutie van de materiaalprijzen en de lonen in de bouwsector. De gunning van de opdracht voor deze prijs lag een derde lager dan de prijs geraamd door de deskundigen. De prijs waaraan de opdracht werd toegewezen werd evenwel niet als abnormaal laag bestempeld.

De kosten voor de bouw van een nieuw hoofdkwartier worden gezamenlijk gedragen door de verschillende lidstaten en verdeeld op basis van een verdeelsleutel. Het percentage van de Belgische bijdrage in de kosten bedraagt 3,8 %.

Aux marchés de construction s'ajoutent des marchés de travaux et de services et d'autres marchés qui sont gérés directement par l'OTAN.

En ce qui concerne la contribution belge, les dépenses sont intégralement portées au budget du SPF Affaires étrangères. Jusqu'à présent, la contribution belge s'élève au total à 27 420 558 euros. Il s'agit de montants globaux qui comprennent plus que les dépenses liées à la seule construction.

De aannemer heeft een verzoek ingediend voor vergoeding van bijkomende, onvoorzienbare kosten en om de oplevering, die nu voorzien is voor eind februari 2016, naar een latere datum uit te stellen. De analyse omtrent de gegrondheid van de gevraagde meerkosten en het uitstel van de opleveringsdatum is momenteel in behandeling.

Madame Boulet, en ce qui concerne la déclaration, en voici les termes exacts: "Notre pays hôte, la Belgique, est chargé de gérer ce projet pour compte des 28 pays de l'Alliance. La Belgique nous a informés en décembre que l'entreprise de construction avait demandé plus de temps et plus d'argent. Les autorités belges analysent actuellement cette demande en détail (...). La négociation commerciale est ardue; vous comprendrez donc aisément qu'il n'est ni judicieux ni opportun de commenter l'un ou l'autre chiffre (...). J'ai chargé mes services de continuer à suivre le dossier de près. Tous les alliés restent activement impliqués dans le pilotage du projet."

Il peut en être déduit que l'OTAN suit le dossier de près, mais n'est pas impliquée directement dans les négociations commerciales. Il n'est donc nullement question d'un avertissement face à un pilotage belge défectueux. Toutes les dispositions légales concernant l'attribution et l'exécution des marchés ont été strictement respectées.

Het is overduidelijk dat België als mandataris van deze werken, in naam en voor rekening van de NAVO, deze werken tot een goed einde zal brengen en dat ons land, als gastland van de NAVO, hiervoor zijn volledige verantwoordelijkheid zal nemen.

05.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik heb nog een aantal bijkomende vragen die ik afleid uit uw antwoord.

U zegt dat de werken zijn toegekend aan de firma die de laagste offerte heeft ingediend. Deze offerte lag een derde lager dan de eigen kostenraming. Er is in de offerte van BAM sprake van 460 miljoen euro. Ondertussen zit men aan 1,25 miljard euro. Dit zijn de cijfers die ikzelf en andere collega's hebben geciteerd. Dat is een enorme overschrijding. Ik vind dit bizar en ik stel mij ernstig de vraag of dergelijke offertes wel worden gescreend op hun geloofwaardigheid.

U zegt dat BAM een meerkostenrapport heeft ingediend en dat dit wordt geanalyseerd. Wat kan het resultaat daarvan zijn? Men kan toch moeilijk beslissen dat een dergelijke meerkost niet kan? Of kan dat wel en wat

gebeurt er dan met de uitvoering van de werken door BAM? België is verantwoordelijk. Wat zult u nu doen? Aanvaardt u die overschrijding? Hoe stelt ons land zich in deze op?

05.08 David Geerts (sp.a): Mijnheer minister, ik dank u voor de verduidelijking die u ter zake gaf, maar hoe meer verduidelijkingen, hoe meer bijkomende vragen er opduiken omdat het om een technisch dossier gaat. De werken werden toegewezen op basis van een offerte die een derde onder de raming lag. Achteraf werd dan een meerkostenrapport ingediend.

De andere consortia die zich niet konden verzoenen met de beslissingen hadden de mogelijkheid om naar de rechtbank te stappen. Ik weet niet of er effectief consortia naar de rechtbank zijn gestapt.

Mijnheer de minister, ik vraag u om dit dossier van dichtbij op te volgen want ik vrees dat niemand echt weet waar men zal landen. Op basis van uw antwoord kan ik niet inschatten waar men zal landen.

05.09 Georges Dallemagne (cdH): Monsieur le ministre, je vous remercie. C'est le budget des Affaires étrangères qui a été sollicité mais est-ce la Défense qui négocie ou bien s'agit-il des Affaires étrangères?

05.10 Pieter De Crem, ministre: C'est le *project management team*, comme je l'ai expliqué.

05.11 Georges Dallemagne (cdH): Quelle est l'autorité de tutelle en Belgique?

05.12 Pieter De Crem, ministre: Les Affaires étrangères. J'ai répondu à toutes les questions qui ont été posées. J'ai détaillé la procédure.

05.13 Georges Dallemagne (cdH): Je voulais savoir qui il fallait interroger pour le suivi de ce dossier.

(...): (...)

05.14 Georges Dallemagne (cdH): C'est le budget du ministre des Affaires étrangères qui serait sollicité le cas échéant.

05.15 Juliette Boulet (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je voudrais faire plusieurs remarques. Vous nous dites que tout est conforme à la législation. Cela me rassure et m'inquiète à la fois car, malgré le respect de la législation, on en arrive à une telle situation. On se rend compte qu'on a d'abord donné son accord à un projet dont les experts ont mis en évidence qu'il était sous-évalué d'un tiers en comparaison avec ce qu'ils avaient budgété. Cela aurait dû interpellier les autorités.

Je voudrais faire référence à un projet local, à Mons. De très nombreux débats ont eu lieu notamment sur la construction d'un célèbre musée, le BAM, pour lequel on a constaté que les entreprises avaient procédé de la sorte. Le budget de départ a été complètement sous-évalué et, par la suite, on a travaillé par avenant. La méthode pose donc vraiment question, quelles que soient les autorités nationales ou internationales qui vont prendre en charge les coûts supplémentaires. Ces budgets, qui n'étaient pas prévus, mettent en évidence une très mauvaise gestion du dossier.

Vous dites qu'une analyse est en cours. Il faut que nous suivions cela de près en vous interrogeant ou en réinterrogeant le ministre des Affaires étrangères.

Il reste néanmoins une question en suspens. Dans quelle mesure ne devrait-on pas conditionner l'obtention du projet par des entreprises à l'éventuelle mise en place de pénalités si celles-ci ne respectent pas les budgets et les délais annoncés?

05.16 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de vorige sprekers.

Ongeacht of men een school of een NAVO-gebouw bouwt, het is een beproefde truc dat grote bedrijven bij de aanbesteding zwaar onder de prijs gaan in de hoop dat zij het halen. Nadien komen zij met meerkosten die men dan moet voorleggen aan de gemeenteraad en daar gaat men natuurlijk af als een gieter. Dat is niet plezant. Natuurlijk moet het budget realistisch worden ingeschat.

De heer Geerts vraagt terecht of er iemand naar de rechtbank is gestapt om dat aan te vechten. Ik weet niet of u dat weet, maar er zijn geen juridische procedures geweest. Dan zit men ermee. Men kan moeilijk beslissen ermee te stoppen, de boeken toe te doen en niets meer uit te betalen.

Ik neem aan dat uw dienst dit zelfs beter kent dan ik, maar ik wil toch beklemtonen dat over de vraag voor meerkosten ernstig, punt per punt moet worden getrancheerd en dat er zaken moeten worden geschrapt als dat moet. Waar stopt het verhaal anders? Dit is een pijnlijke zaak.

Ik heb wel gemerkt dat de werken goed vorderen. Het gebouw staat toch al goed in de steigers en het is prachtig, wat ook mag gezegd worden.

Ik hoop dat de werken zo snel mogelijk worden beëindigd. De werken begonnen in 1999 en zullen dus vijftien jaar hebben geduurd. Ik hoop dat het gebouw nu zo snel mogelijk klaar is en of u of iemand anders het als baas betreft, maakt mij niet zoveel uit.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "scherfwerende vesten voor vrouwen" (nr. 21758)

06 Question de Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les gilets pare-éclats pour femmes" (n° 21758)

06.01 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, tijdens de hoorzittingen over het genderbeleid bij Defensie, die het gevolg waren van een resolutie van collega Grosemans, werden onder andere de vakorganisaties gehoord. Het voorstel zelf moet nog verder besproken en goedgekeurd worden, maar tijdens de hoorzittingen kwamen al enkele pijnpunten naar boven, die misschien op korte termijn verholpen kunnen worden.

Tijdens de hoorzittingen vernamen wij van een van de vakbondsafgevaardigden onder andere dat er bij Defensie nog steeds niet wordt voorzien in scherpwerende vesten voor vrouwen. Klopt die informatie? Kunt u ons zeggen waarom hier niet in wordt voorzien? Gelet op de specifieke opdrachten voor vrouwen bij Defensie is hun kans op verwondingen toch even groot als voor mannen? Mijnheer de minister, bent u van plan op korte termijn hier iets aan te doen?

06.02 Minister Pieter De Crem: Collega Ponthier, ballistische beschermingsvesten zijn in de regel van het type unisex. Om rekening te houden met de maat en de morfologie van de soldaten, mannelijk of vrouwelijk, worden dergelijke vesten door de fabrikant geleverd in verschillende maten, die per maat nog verder kunnen worden afgesteld door de drager. Op die manier worden de bewegingsvrijheid en het draagcomfort geoptimaliseerd.

De draagtesten die werden uitgevoerd door een evaluatiepanel, bestaande uit militairen van uiteenlopende gestalte en geslacht, zijn van wezenlijk belang voor de aankoop van dergelijk materiaal. Blijkbaar zijn er, althans volgens het ACW, toch bepaalde klachten. Ik heb die op mijn niveau niet ontvangen, wat nochtans aan te bevelen zou zijn eer een betrokkene dat meldt aan de parlementaire commissie. Ik moet dat betreuren, maar ik zal kijken in welke mate de klacht op ware gegevens stoelt.

06.03 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord.

Niet alleen de betreffende vakbondsafgevaardigde heeft het probleem aangekaart, ook kolonel Bergmans had het over "hoofdzakelijk een mannelijke normstelling" en dus niet alleen voor het materiaal.

Het lijkt misschien logisch, gezien de beperkte aanwezigheid van vrouwelijke militairen bij Defensie, maar dat is het niet. Gelet op de specifieke opdrachten die vrouwen tijdens buitenlandse operaties uitvoeren, is hun kans op verwondingen even groot.

Rijst dat probleem ook op andere domeinen? Ik zal contact opnemen met kolonel Bergmans, om te weten wat zij concreet bedoelde.

Ik wil wel meegeven dat, als u wilt dat wij het voorstel van resolutie dat hier onlangs ijlings werd ingediend door leden van uw partij ernstig nemen, u er in de eerste instantie voor moet zorgen dat het materiaal voor vrouwelijke militairen aanwezig is en aangepast is aan hun anatomie. Zo niet vrees ik dat alle inhaalbewegingen om Defensie aantrekkelijker te maken voor vrouwelijke rekruten weinig zin zullen hebben.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Le **président**: Chers collègues, le ministre doit nous quitter dans dix minutes. Il reste trois questions, les autres ayant été reportées. Si elles ne sont pas trop longues, je pense que nous aurons l'occasion de les poser toutes les trois.

07 Vraag van de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het drugsbeleid" (nr. 21981)

07 Question de M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la politique en matière de stupéfiants" (n° 21981)

07.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, wij hebben vorig jaar in onze commissie gediscussieerd over het drugsbeleid, dat zeker en vast dient gevoerd te worden, en over actieve drugscontroles, die op dat moment in de kazernes werden gehouden. Er werd ook gezegd dat in het kader van het drugsbeleid ACOS Well Being een actieplan zou opstellen.

Hoeveel specifieke drugscontroles zijn er in 2013 geweest? Wat was het resultaat? Welke preventieve acties zijn er in 2013 geweest? Hoe wordt het preventiebeleid geëvalueerd en welke aanpassingen zullen hieromtrent gebeuren?

07.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer Geerts, het behoort tot de bevoegdheid van de korpscommandanten om de bevoegde politiediensten te verzoeken drugscontroles uit te voeren. Er bestaan hieromtrent geen globale cijfers.

Wel hebben in 2013 de drugscontroles tot drie tijdelijke ambtsontheffingen bij tuchtmaatregel en tot vier definitieve ambtsontheffingen geleid. In 2013 werden dezelfde preventieve acties ondernomen als voorgaande jaren. Die werden uitgebreid toegelicht in mijn antwoord op de mondelinge parlementaire vragen op 17 juni van collega's Ponthier en Grosemans.

07.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, het zou wel goed zijn om effectief cijfers bij te houden, zodat er vergelijkingen kunnen worden gemaakt en kan worden bekeken in welke mate er een stijgende of een dalende tendens is.

07.04 Minister Pieter De Crem: Dat is voer voor een opvolgingsvraag.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Le **président**: Les questions n°s 21776 et 21987 de M. Christophe Lacroix sont reportées.

08 Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het jacht 'de Alpa' van koning Albert II" (nr. 21998)

08 Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le yacht, l'Alpa, du roi Albert II" (n° 21998)

08.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb vragen over het jacht van onze koning. Ik moet 'koning' zeggen. In Nederland wordt iemand die koning af is, opnieuw prins of prinses, bij ons is het 'koning'. Ik heb al vragen gesteld over specifieke gegevens van militairen die werken aan boord van het jacht. Nu koning Albert geen Koning meer is, verandert de zaak.

Vaart het jacht de Alpa van koning Albert II en koningin Paola nog onder militaire vlag? Zo ja, waarom vaart dit privéjacht nog onder militaire vlag? Werken er nog militairen aan boord van het jacht?

Worden er taksen, btw en/of aanlegrechten betaald voor dit jacht? Zo ja, door wie? Zo nee, hoe komt dit?

Kunt u meedelen wat de jaarlijkse loonkosten waren voor Defensie in 2013 voor de militairen aan boord van het privéjacht van het koningspaar op rust?

Ten slotte, het is een wild gerucht, daarom de vraag: klopt het dat het jacht te koop zou staan?

08.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer Francken, de Alpa vaart nog onder militaire vlag om reden van veiligheid. De Alpa werd sinds januari 2013 op de officiële lijst van de Belgische zeeschepen en van de vloot van de marine in een categorie "koninklijk jacht" ondergebracht door de FOD Mobiliteit en Vervoer. De problematiek met betrekking tot de te betalen btw, taksen of rechten behoort niet tot de bevoegdheid van Defensie.

Wat de militairen aan boord van de Alpa betreft, dient te worden vermeld dat er sporadisch nog een aantal prestaties aan boord van de Alpa werd verricht. Voor 2013 betrof het een twintigtal dagen, gepresteerd door militairen.

Voor uw andere vragen verwijs ik u naar de antwoorden die ik in de maanden februari 2012 en 2013 heb gegeven. Op uw laatste vraag kan ik u geen antwoord geven.

08.03 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de minister, het eerste heb ik niet helemaal begrepen. Uit militaire veiligheidsredenen werd het ingeschreven als militair jacht. Dat werd beslist door de FOD Mobiliteit en Vervoer. Dat was in 2013, na zijn aftreden neem ik aan.

08.04 Minister **Pieter De Crem**: Op 21 juli 2013. De Alpa vaart onder militaire vlag om reden van veiligheid en werd daarom in januari 2013 op de officiële lijst van de Belgische zeeschepen en van de vloot van de marine in een categorie "koninklijk jacht" ondergebracht door de FOD Mobiliteit en Vervoer.

08.05 **Theo Francken** (N-VA): Hoeveel meer veiligheid is er als men onder militaire vlag vaart? Dat men niet kan worden geënterd?

08.06 Minister **Pieter De Crem**: Ik weet het niet. Ik kan daarop niet antwoorden.

08.07 **Theo Francken** (N-VA): Ik denk dat er iets anders aan de hand is. Als het als een militair voertuig is ingeschreven, is men vrijgesteld van aanlegrechten wanneer men aanmeert in de haven van Saint-Tropez of Nice. Het gaat om een smak geld en bij de van Saksen-Coburgs gaat het steeds om geld. Dat is de vaste constante in de geschiedenis van dit land en van het koningshuis.

Ik denk dat het daarover gaat, maar u zegt dat ik dat aan een andere minister moet vragen omdat het uw departement niet betreft. Ik begrijp dat en ik zal de vraag met veel plezier stante pede aan de betrokken minister stellen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 **Vraag van de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de vordering van 233,86 euro tegen de vredesbeweging" (nr. 22000)**

09 **Question de M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la somme de 233,86 euros réclamée à un mouvement pacifiste" (n° 22000)**

09.01 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag wil ik u stellen zodat u in dit forum uw mening en visie kunt geven omtrent een artikel dat ik gisteren gelezen heb, want in dat artikel vind ik uw mening natuurlijk niet terug.

Blijkbaar zou er een vordering zijn van 233,86 euro tegen de vzw Forum voor Vredesactie naar aanleiding van een actie op 14 november 2008. Volgens het krantenartikel zou u zelf de opdracht tot die vordering hebben gegeven.

Mijnheer de minister, hoeveel tijd is er besteed om die vordering op te stellen?

Is het correct dat u zelf die opdracht gegeven hebt? De teneur van het artikel houdt impliciet de vraag in of u zich daarmee wel moet bezighouden.

In welke mate is die vordering goed? Ik vind dat mensen recht hebben op een vrije meningsuiting. De vraag rijst in welke mate het gezond is dat de uitvoerende macht in dergelijke gevallen naar de rechtbank trekt.

09.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega Geerts, sta mij eerst toe om de context van het dossier nog eens te schetsen.

Op 14 november 2008 werd betoogd voor mijn kabinet door de vzw Forum voor Vredesactie. Daarbij werd er verf aangebracht op de vensterbalkons, de deurdrempels, de muren en de stoepen. Er werden foto's genomen van die acties. De politie kwam ter plaatse en heeft tijdens en na de betoging een aantal vaststellingen gedaan bij proces-verbaal. De politie achtte het in de loop van de betoging ook nodig om een aantal betogers administratief aan te houden.

Teneinde verdere beschadiging door het intrekken van de verf in de natuursteen van het gebouw te vermijden, werd onmiddellijk overgegaan tot de reiniging van het besmeurde gebouw. Daarbij moet worden opgemerkt dat ondanks de reiniging het gebouw nog gedurende een hele periode een rode bedekking heeft vertoond.

Op 11 december 2008 stelde de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Landsverdediging, zich burgerlijke partij tegen de vzw Forum voor Vredesactie en tegen onbekenden op basis van het artikel 534ter van het Strafwetboek wegens het toebrengen van opzettelijke schade aan onroerende goederen, eigendom van de Belgische Staat. Aangezien op dat ogenblik de omvang van de schade nog niet gekend was, werd er 1 euro provisioneel gevorderd.

Op 9 januari 2009 bevestigde de bevoegde procureur des Konings dat een onderzoek werd gevorderd bij de onderzoeksrechter. De kosten van de schoonmaak bleken nadien 233,86 euro te bedragen voor Defensie. De schadeberekening werd schriftelijk opgesteld op 16 juli 2009 op gedetailleerde wijze.

Het parket heeft klaarblijkelijk geoordeeld dat er voldoende aanwijzingen waren van misdrijf en schuldigen en heeft aan de raadkamer de doorverwijzing van de vzw Forum voor Vredesactie naar de correctionele rechtbank van Brussel voorgesteld. Op 10 december 2013 besliste de bevoegde raadkamer inderdaad om door te verwijzen naar de correctionele rechtbank. Op 22 januari 2014 werd de vzw Forum voor Vredesactie gedagvaard voor het parket van de procureur des Konings om te verschijnen voor de correctionele rechtbank wegens opzettelijke beschadiging van andermans onroerende eigendom.

Naar aanleiding van de doorverwijzing zou een aantal betrokkenen plots, en trouwens vijf jaar na de feiten, beweren dat het om zogenaamd toneelbloed ging en dat zij van plan waren na de actie alles mooi te reinigen. Er zat wellicht een hogedrukreiniger in hun rugzak. Anderzijds, werd vastgesteld dat heel wat activisten achteraf beweerden met het voorval niets te maken te hebben. Het had hen gesierd om voor hun daden uit te komen. De zaak komt voor op 6 februari 2014 om 14 uur. Tot nu toe werd de schade niet vergoed.

Sta mij toe over dit voorval een retorische vraag te stellen. Hoe zou u reageren indien iemand uw eigendom met verf besmeurt? Dient de belastingbetaler dan wel de dader op te draaien voor de kosten van de reiniging? Indien de reiniging professioneel was gebeurd, zouden de kosten trouwens veel hoger geweest zijn.

Het is niet omdat een onroerend goed eigendom is van de overheid dat het door actievoerders met verf besmeurd mag worden. Ik wijs er trouwens op dat het in casu gaat om een historisch gebouw in het centrum van Brussel en dat de verf voornamelijk op natuursteen werd gesmeerd.

Ik wil er u ook op wijzen dat de betreffende vzw ook de organisator was van diverse acties in Kleine-Brogel, waarbij voor een veel groter totaalbedrag schade werd berokkend aan de afsluitingen van het militaire domein. Daar zijn de klachten zonder gevolg gebleven en draaide de belastingbetaler dus op voor de vernielingen. Zouden zij ook daar na de actie tot een herstelling van de afsluiting overgaan? Ging het ook daar over een toneelkniptang?

Collega Geerts, het dossier werd behandeld zoals elk ander schadedossier met betrekking tot de opzettelijke beschadiging van andermans onroerende goederen. De tijdsbesteding van de dossierbeheerder wordt niet specifiek bijgehouden. Het betreft trouwens een principekwestie. Iedereen wiens eigendom opzettelijk wordt beschadigd, hetgeen trouwens een strafrechtelijke inbreuk is, heeft het recht om voor de geleden schade een compensatie te vorderen. Dat geldt ook voor de gebouwen waarin mijn kabinet is gevestigd. Er werd dus een klacht met burgerlijke partijstelling ingediend.

Het recht op vrije meningsuiting wordt daarmee niet bedreigd. Er zijn voor mijn kabinet tal van betogingen geweest. Tijdens de betoging van 14 november 2008 zijn spandoeken getoond en leuzen gescandeerd. Ik heb daarmee geen enkel probleem, dat weet u. Die betoging heeft files veroorzaakt. De politie is ter plaatse gekomen om de orde te handhaven. Ook dat past in het licht van het democratisch recht op vrije meningsuiting. Wanneer men echter overgaat tot opzettelijke beschadigingen moet men beseffen dat men heel dicht komt bij de grenzen van de actie en vervolgingen, die eruit kunnen voortvloeien.

Historische gebouwen volgooien met verf en vijf jaar later komen vertellen dat het maar om toneelverf ging en dat men alles proper zou maken, is niet echt geloofwaardig. De betreffende vzw mag van mij, echt waar, nog een eeuwigheid bestaan. Hun leden mogen actievoeren, maar daar zijn door de wetgever natuurlijk wel grenzen aan gesteld.

Ik zie niet in, collega Geerts, hoe in een dergelijke zaak het leger zich belachelijk zou maken. Het is nu wachten op de rechtsgang. De zaak is immers in de handen van het gerecht.

09.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitvoerig antwoord.

Ik vind het belangrijk dat, als volksvertegenwoordigers vragen stellen in het Parlement, de regering zich uitvoerig mag, kan en moet verdedigen.

U hebt mij een vraag gesteld. Ik weet niet of ze retorisch bedoeld was. U vraagt hoe ik zou reageren. Als er bij ons in Heist-op-den-Berg gebouwen met rode verf zouden worden beklad, dan zou ik als schepen van Milieu een GAS-boete uitschrijven.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

La réunion publique de commission est levée à 12.25 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.25 uur.